

Diarienummer: DO 2024/1057

Justitiedepartementet
ju.remissvar@regeringskansliet.se
ju.L7@regeringskansliet.se

Yttrande över Nya regler för arbetskraftsinvandring m.m. (SOU 2024:15)

Villkoren för arbetstillstånd ligger utanför diskrimineringslagens (2008:567) skydd mot diskriminering. Diskrimineringsombudsmannen (DO) har därför inga diskrimineringsrättsliga synpunkter på de föreslagna villkoren för att beviljas arbetstillstånd. DO kan dock i ett par fall konstatera att konsekvenserna av förslagen kan komma att påverka förutsättningarna för allas lika rättigheter och möjligheter på svensk arbetsmarknad och yttrar sig därför över dem.

DO instämmer i vikten av att motverka arbetslivskriminalitet, människoexploatering och människohandel inom arbetslivet och ser därför positivt på att regeringen vidtar åtgärder i detta syfte.

Lönekravets påverkan på lika rättigheter och möjligheter oavsett kön och ålder

DO kan konstatera att den svenska arbetsmarknaden är könssegregerad.¹ Kvinnor och män befinner sig i olika yrken och delar av arbetsmarknaden. Utredningen redogör för att färre kvinnor än män kommer att nå upp till det nya lönekravet eftersom medianlönen för kvinnor är lägre i jämförelse med män. Utredningen beskriver också att redan idag beviljas långt fler män än kvinnor arbetstillstånd inom sektorer och yrken med en överrepresentation av män. DO befarar därför att förslaget riskerar att medverka till att ytterligare förstärka könsuppdelningen på den svenska arbetsmarknaden. Utredningen beskriver också att medianlönen är lägre för yngre anställda än för äldre och att medelåldern för arbetskraftsinvandrare är lägre än för anställda i Sverige, vilket ytterligare minskar möjligheterna för dessa personer att nå upp till det föreslagna lönekravet. Dessa negativa effekter avseende lika rättigheter och möjligheter oavsett kön och ålder blir

---

¹ Statistiska centralbyrån (2022) På tal om kvinnor och män. Lathund om jämställdhet 2022. Sid. 73–74. Stockholm: SCB.

onekligen större ju högre lönekravet sätts, något som talar emot en ytterligare höjning.

Avskaffandet av så kallat spårbyte främjar inte integrationen

DO delar också utredningens slutsats att förslaget att avskaffa systemet med så kallat spårbyte kan få negativa effekter på integrationen i samhället. DO ser snarare att regeringen borde överväga att utöka de i dag rätt begränsade möjligheterna till spårbyte för att ytterligare öka incitament för asylsökande att komma tidigt in på arbetsmarknaden. Ett segregerat samhälle utgör i sig ett hinder för människors lika rättigheter och möjligheter.

Konsekvensutredning av hur förslagen påverkar personer med funktionsnedsättning och religiösa minoriteter

Personlig assistent föreslås bli ett yrke där det inte ska finnas möjlighet att beviljas arbetstillstånd. De allra flesta personliga assistenterna skulle dock oavsett det inte nå upp till det föreslagna höjda lönekravet. DO saknar en konsekvensutredning av huruvida det finns en risk att personer med funktionsnedsättning som är i behov av assistans drabbas på ett negativt sätt av förslaget, exempelvis genom svårigheter att rekrytera assistenter. DO förespråkar därför att en tydligare konsekvensutredning av förslagen görs utifrån den aspekten.

Utredningen nämner vidare att religiösa ledare från utomeuropeiska trossamfund kan bli svåra att ersätta med arbetskraft i Sverige. Även här efterlyser DO en tydligare konsekvensutredning av förslagen i syfte att klargöra hur de påverkar berörda religiösa minoriteters möjligheter att utöva sina religioner i Sverige.

Beslut i detta ärende (DO 2024/1057) har fattats av Lars Arrhenius efter föredragning av utredaren Katarina Rouane. I den slutliga handläggningen har också stabschefen Samuel Engblom, enhetschefen Cecilia Narby, experten Tarik Qureshi och strategiske rådgivaren Lars Lindgren deltagit.

Lars Arrhenius
Diskrimineringsombudsman